

KREŠŤAN

POLITICKÉ A SPOLOČENSKÉ KATOLÍCKE NOVINY
 VYCHÁDZAJÚ KAŽDÚ SOBOTU NA ŠEŠŤNÁŠŤ STRANÁCH.

<p>Predplatná cena: Na celý rok — — — — 4.— koruny. Na pol roka — — — — 2.— „ Na štvrt' roka — — — — 1.— „ Jednotlivé číslo 8 hal.</p>	<p>Zodpovedný redaktor: Dr. ALEXANDER ERNSZT, páp. komorník. Za vydanie zodpovedný JÁN MOLNÁR, prhlát</p>	<p>Redakcia a vydavateľstvo: Budapešť, IV. ker., Ferenc-József-rakpart 27. szám sem sa majú posielat' predplatky, taktiež dopisy do novin ohlasy a náhodné reklamácie. Ceny ohlasov dľa tarify. Rukopisy sa nazpáť nedávajú.</p>
---	--	---

Pokoj vám!

Vítaz Kristus z mrtvých vstáva! Alleluja. Moc nepriateľov premáha! Alleluja. Ozýva sa z útrov nábožného ľudu vo veľkonočné sviatky pred prázdny hrob Vykupiteľa sveta. Viac ale ešte, ako tento cirkevný nápev, skormútené srdcia veriacich tešíť a pozdvihnúť musia slová Spasiteľa, ktorými pozdravil hlboko zronených učedníkov svojich, keď po svojom zmŕtvýchvstaní zjavil sa medzi nimi a ku zdeseným preriekol: «Pokoj vám! Nebojte sa!»

Vítaz Kristus svojim zmŕtvýchvstaním premohol nielen moc svojich nepriateľov farizeov a zákonníkov, lež i samú smrť a diabla a okrem toho učedníkov svojich potešil slovami: Pokoj vám! Nebojte sa! Vznesené slová tieta Vykupiteľa sveta, zázračnou mocou, aká v nich väzí, zvlášte v terajších preťažkých časoch hroznej svetovej vojny, tešíť a pozdvihnúť majú každého v Krista Pána opravde veriaceho.

Veď keď sa okruží zeme rozhlíadneme, so žiaľom spa-

Pán Ježiš Kristus vstal z mrtvých — Alleluja!

i ako
 až ani
 X.—
 náška.
 ocele s
 115 korun.
 prácu 5—6
 plna 42 kgr.
 pra vu upo-
 yna
 rgom 15.
 Každý nech si píše cen-
 ník na dopisovke.
 Podobnej
 om svete.
 Zo skúse-
 mu hospo-
 szil.

trujeme, že asnáď čo tento svet svetom stojí, ešte nikdy netieklo po ňom tolko, najukrutnejším spôsobom prelievanej krvi; matky, staručkí otcovia, dedovia, opustené manželky, vdovy a siroty snáď ešte nikdy v tak ohromnom počte nevylievaly prehorké slzy, ako práve dnes. K tomu bieda ľudu je neznesiteľná. Sú celé kraje, kde poľnohospodársky ľud nemá ani kúsok suchého chleba. Čo sa mu urodilo, to mu všetko srekvirovali a nenechali mu ani semena na siatie. Jak veľká bieda panuje medzi pospolitým ľuďom, toho zrejším znakom je, že sa už ani tých zemiakov najesť nemôže. Po mnohých stranách krajiny ľud nemá múky, nemá omasty a petroleja k osvetleniu jeho chatných bydlísk. Krajinské zákony predpisujú síce všelijaké válečné podpory pre manželky na bojištiach krvácajúcich, pre vdovy a siroty padlých hrdinov, medzítka verejnej správy, v prvom rade okresní notári ale pri vymeďovaní a udeľovaní tejto, zákonom zabezpečenej válečnej podpory pokračujú zcela svevoľne a s pospolitým ľuďom robia čo chcú. Kresťanská ľudová strana síce v krajinskom dome neustále bojuje v záujme ukrivdených manželiek, opustených vdov a sirôt, ale proti väčšine kšeftárskych ablegátov nevládze všetko previesť, čo pospolitému ľudu za dobré a osočné uznáva.

V srdciach ľudu nevyslovným žiaľom svieraných a neznesiteľnou biedou umorených, po celej krajine vzniká vrelá túžba po zakončení svetovej vojny a uvedení dychtíve žiadúceho pokoja. O zakončenie tejto vojny a stály svetový pokoj máme sa úpenlive modliť pred prázdny hrobom Vykupiteľa. A z mŕtvých vstalý víťaz Kristus vyslyší vrúčne modlitby manželiek, a sirôt, svojich synov, manželov a otcov oplakávajúcich a jako niekdy zronených učedníkov svojich, i nás poteší slovami: Pokoj vám! Nebojte sa!

Cirkev a svetový pokoj.

Svätoštefanská Úč. Spoločnosť 29. marca vydržovala riadne valné shromaždenie, ktoré jeho Eminencia kardinál, knieža-primas Uhorska, arcibiskup ostrihomský dr. Ján Csernoch zahájil nasledovnou rečou:

Bezprikladne rozhorčenej svetovej vojny jedným smutným následkom je pretrhnutie všetkých duševných sväzkov medzi národami nepriateľskými. Učenci, umelci,

zastupitelia duševných pohybov a spojencov medzinárodných, zapierajú každého druhu vzájomnosť s tými, čo stoja v druhom tábore. Tento rozkol je najsmutnejším objavom svetovej vojny, bo obťažuje cestu, ktorá by viedla k pokoji, ba aj po úradnom uzavretí pokoja vnútornostné bliženie sa duchov na dlhé časy bude prekážať.

My katolíci boli sme v tej nádeji, že najpevnejšia medzinárodná jednota, naša Cirkev, vydrží pustošiacu silu svetovej vojny, bo nesmierne vyššie stojí, ako všetky politické a hospodárske protivy, náruživosti plodov a národov a nad dušami panuje s božskou auktoritou. V tejto našej nádeji sme sa nesklamali. Z nepriateľskej strany robené boli síce polutovania hodné pokusy, aby boje prenesené boli aj do svätiny Cirkvi. Upodozrievali pravovernosť a mravnosťné poňatie obyvateľstva ústredných mocností, zvlášte katolíkov nemeckej ríše. My sme sa ale nepustili do tohoto boja, ani sa doň nepustíme. Katolícki bratia naši nemeckí proti pozitívnym obžalobám obrátili sa rozhodnou a vážnou obranou.

(Pokračovanie nasleduje.)

Z válečného zasadnutia krajinského zákonodarstva.

Kresťanská ľudová strana v práci. — Veľká obžaloba.

V krajinskej snemovni veľmi rozčulené zasadnutia boli minulého týždňa. Georg Szmrecsányi, krajinský vyslanec kresťanskej ľudovej strany, ktorý ešte pred vojnou najdôkladnejšie vyznal sa v otázkach južného Slavianstva a pred opovedaním svetovej vojny nepodratne odhalil, že zavraždenie následníka trónu a jeho manželky zariadila a previedla tajná spoločnosť sprisahancov, ktorá na území Slavianstva zúrila pod menom «Národná Obrana»; tento neunavený zastupiteľ ľudu prítomne zas omnoho ťažšiu obžalobu zdvihol pred krajinským zákonodarstvom a s tým spolu i pred celou krajincu.

Georg Szmrecsányi krajinskému zákonodarstvu predostrel uhodnovernené odpisy tých tajných listín, ktoré naše vojsko našlo v Belehrade na bydle srbskeho ministrapredsedu Pašiča. Z týchto listín a listov vysvitlo, že občania uhorského štátu, osobnosti srbského a horvatského jazyka, ba medzi nimi aj šesť krajinských vyslancov horvatských, predchádza na jednej takej listine, takže patričné kruhy vojenské sú tej mienky, že oni patrili medzi dôverníkov srbského ministrapredsedu Pašiča.

Táto obžaloba ešte není úplne dokázaná, na listine síce stoja mená otázočných vyslancov, potrebné sú ale ešte i ďalšie dôkazy, aby s celou prisnosťou zákona, ako proti vlastizradcom, zakročené byť mohlo proti všetkým, ktorých mená spomenutá listina obsahuje.

Ozaj, ani nemôžu byť členami krajinského zákonodarstva a zakiaľ táto vojna trvá, ani by nemali slobodne

chodit takíto ľudia, čo obťaženi sú tak hrozným upodozrením. Veď ešte aj vtedy, keby sa za celkom nevinných držali, vo vlastnom záujme mali by žiadať, aby ich zatiaľ internovali, zakiaľ sa z upodozrenia vlastizrady celkom neočistia a ich veľmi háklivá záležitosť neni úplne usporiadaná. Mal by to urobiť zvlášte barón *Rajasich*, ktorý po vražde a pred opovedaním vojny dlhšou rečou v parlamente doprosta bránil tú spoločnosť zahraničných sprisahancov. Ako príde k tomu uhorský poslanec, že nepriateľského držania sa cudzej krajiny **tajných sprisahancov, ktorým v obeť padol Franc Ferdinand a jeho manželka, bránil v parlamente Uhorska?** K upodozrievanému barónovi *Rajasichovi* touto otázkou obrátil sa **Karol Huszár**, vyslanec kresťanskej ľudovej strany. Na túto otázku *Rajasich* a jeho druhovia ani jedným slovom nevedeli odpovedať.

Horvatského bána a uhorskú vládu treba z toho obviňovať, že takí ľudia, ktorých viacerí súdruhovia pre vlastizradu na šibenicu prišli alebo v árešte sedia, u nás ešte slobodne behajú, ba i v krajinskom zákonodarstve sa vystatujú.

Kresťanská ľudová strana dôrazne žiada, aby proti týmto ľuďom čo najprísnejšie bolo zakročené. Úfame sa, že čoskoro dostanú sa pred súd a okrem toho nad ich veľmi háklivou záležitosťou rozhodnúť má aj parlamentárny výbor.

Žijeme v takých časoch a i krajina nachodí sa v tak vážnom rozporení, že z puhyých strannických ohľadov politických, takéto previnenia neslobodno prehliadnuť. *V tejto veľmi háklivej záležitosti neuprositeľne žiadame čo najprísnejší a spravodlivý súd.*

Udalosti svetovej vojny.

Východné bojište. *Front generálobersta arcikniežata Jozefa:* Na celom fronte minulého týždňa nebolo významnejšej udalosti.

Front generálmaršalla bavorského kniežata Leopolda: Od Dvinska (Dünaburgu) na západ naše a spojenecké čaty víťazne odrazily viac ruských útokov.

Front generálmaršalla Mackensena: Významnejšej udalosti nebolo.

Macedonský front: Bulharské čaty pri vtrhnutí do zákopov Francúzov medzi Ochridským a Prespanským jazerom, ukoristily viac rýchlopalných zbraní a veľké zásoby streliva.

Talianske bojište: Na planine Karstu útočivé patrily 64. pešieho pluku od Jennianu na západ vtrhly do nepriateľských zákop, zajaly 20 mužov a ukoristily dve strojové pušky.

Západné bojište Nemcov proti Francúzom a Angličanom: O operáciách Nemcov na tomto bojišti z Berlina oznamujú: Nemecké zabezpečujúce čaty na západnom fronte tak šikovne pokračujú vo svojich válečných operáciách, že nepriateľ nevie, či má do činenia so zadnými vojami alebo s hlavnou nemeckou silou. Nemecké zabezpečujúce čaty vyprázdňujú na rumy do-

strielané dediny a posície, aby nepriateľa pritiahly do kruhu svojho delostrelectva, potom vyprázdnené posície rýchlym útokom zase zaujmú, aby ich v páde novšieho útoku opäť prepustily. Dve oddelenia anglickej jazdy, ktorá jazdila z Villerfaucona do Longavesnesu, palbou delostrelectva, pechoty a strojových pušiek sme prinútili vrátiť sa, prv sme jej ale zapríčinili ťažkú ztratu. Keď potom Angličania po delostreleckej príprave začali veľký útok s pechotou, päť švadronami jazdy a päť pancierových automobilmi, nemecké zabezpečujúce čaty sa šikovne rozprchly v rozličnom smere, potom sa zahniezdily vo vopred pripravených posiciách. Nepriateľovi našou koncentrovanou palbou opäť sme zapríčinili najťažšie ztraty. Na iných miestach odrazili sme útoky slabších oddelení. Od Nurlu na juh z jednej nepriateľskej batterie, ktorá bola na ceste, dva kanóny sme umlčali, pohyby nepriateľa sme pomýlili, jeho úkryty ale účinnou palbou nášho delostrelectva porúchali. Od Auberyve na východ so slabšími silami započatý útok nepriateľa priviedol nám do rúk 40 zajatých a 300 metrov dlhú nepriateľskú zákopu. Túto zákopu sme zničili a bez toho, že by to bol nepriateľ zbadal, sme ju opäť opustili. Nepriateľské útočivé čaty, ktoré v Argonskej hore chcely vtrhnúť do nemeckých posícií, sme naskutku zahnali. Na tom istom okolí výbuchmi na širokom priestore zničili sme nepriateľské posície.

Zprísnená vojna na mori.

Koľko lodí sme potopili vo februári.

Berlin, 29. marca. (Wolffova kanc.) Vo februári bolo potopené dovedna 368 obchodných lodí so súhrnným obsahom 781.500 tún. Z týchto 292 lodí plávalo pod nepriateľskou zástavou, a síce 169 pod anglickou, 47 pod francúzskou, 28 pod talianskou, 8 pod ruskou, 4 pod belgickou, 2 pod portugalskou a jedna pod japonskou. Pri 33 loďach meno a národnosť nebolo možno ustáliť. Z týchto prinajmenej 20 bolo anglických, tak že Angličania utratili okrúhlym počtom asi 500.000 tún. Zo 76 neutrálnych lodí 38 bolo norvéžskych, 14 hollandských, 8 gréckych, 7 švédskych, 5 španielskych, 3 boly americké a jedna portugalská. Zo 781.500 tún, ktoré vo februári boly potopené, pri 475 tonnách nebolo možno ustáliť náklad. Ostatných 306.500 tún medzi iným obsahovalo nasledovný tovar: 40.000 tún válečného materiálu, 91.000 tún uhlia, 16.000 tún oleja a petroleja, 16.800 tún sanítry, 4.200 tún železa, 11.300 tún rúdy, 550.000 tún kovov, 90.000 tún obilia, 14.800 tún iných potravín, 8.700 tún krmu, 36.500 kubičných metrov dreva, 23.100 tún rozličného nákladu, medzi ním 1.500 bálav surových koží, mimo toho asi 15.000 tún kusového tovaru a 12.000 kubičných metrov drobného tovaru, ďalej 300 koní a 3 milióny zlata.

Človek bez novín je taký, ako vojak bez zbrane.

Revolúcia v Rusku.

Internovaného cára chcú postaviť pod obžalobu.

Internovanie bývalého cára v Cárskom Sele nariadil nový minister pravosúdia Kerenski. Revolucionári socialisti žiadajú, aby Mikuláša Alexandroviča Romanova (takto volajú teraz bývalého cára) postavili pod obžalobu. Bývalého cára a bývalú cárovnú obviňujú, že tajne sympatisovali s Nemeckom a že pred časom chceli uzavrieť pokoj.

Londýnsky časopis «Daily News» oznamuje z Petrohradu: Nová dočasná vláda poverila ministra pravosúdia, aby vypočul bývalú cárovnú.

Cárska rodina v kaštieli Cárskoje Selo.

Petrohradské zprávy oznamujú, že rodina bývalého cára v Cárskom Sele je osihotená od vonkajšieho sveta. V palote je 130 osôb. Ministerská rada cársku rodinu preto zatkla, bo ministromi vojny oznámili, že cár napriek danému čestnému slovu s cárovnou dopisoval si tajným písmom.

Ohlasy dočasnej vlády.

Amsterdam, 26. marca. «Allgemeen Handelsblad» oznamuje z Petrohradu:

Dočasná vláda k ľudu, armáde a ku flotte vydala vyzvanie, v ktorom poukazuje na to nebezpečie, ktoré hrozí so strany Nemecka, bo Nemecko usiluje sa využiť vnútorné ťažkosti Ruska. Toto by len teraz vydobitú slobodu zničilo a slobodní občania stali by sa otrokmi Nemecka. Všetky sily treba spojiť cieľom odvrátenia tohto nebezpečia. V Armáde má panovať jednota, disciplína a úcta oproti dôstojníkom, ale aj dôstojníci majú byť pozorní oproti vojakom, ktorí sú povinní dôstojníkov poslúchať. Vojenský minister vydal podobný armádny rozkaz k zbrannej moci. Ohlas hovorí: Nepriateľ sa pokúsil o využitkovanie slabosti veľkých armád. Na jar sa jeho flotta oslobodí a nášmu hlavnému mestu zas bude hroziť nebezpečie. Víťazstvo nepriateľa znamenalo by potlačenie slobody Ruska, bo by zpäť uviedlo panstvo cára nad ujarmeným ľuďom.

Petrohrad, 26. marca. Petrohradská telegrafická kancelária oznamuje: Dočasná vláda ďalej uverejnila nasledovný oznam:

Ponevác poklátenie základov nášho hospodárskeho života počas vojny na krajinu môže uvaliť nesmierne a osudné nešťastie, preto dočasná vláda uvádza vo všeobecnú známosť, že všetky peňažné zaviazanosti starej vlády svedomite prejíma, bez každej zmeny splní, menovite úroky a splátky štátnych dlžôb, z obchodných a priemyselných smlúv pochodiacie zaviazanosti, platy a doživotné renty úradníkov atď. Práve takto bude inkasovať všetky dane, poplatky, clá a iné príslušnosti, kým krajský snem iný zákon nevynesie o nich. Vláda štátnym vrchnostam v hospodárení so štátnymi peniazmi odporúča najväčšiu sporivosť. Ohľadom tohto ustáli energické kontrolné pravidlá. Ponevác vojna vyžaduje

nesmierne mnoho peňazí, vláda nemôže vyhnúť zdvihnutiu viacerých daní, ale nový daňový zákon, ktorý finančné ministerstvo vypracuje, všetky výdavky krajiny ustáli dľa finančnej sily jednotlivých tried.

Zmena v správe armády.

Petrohradské telegramy oznamujú: Dočasná vláda oznámila veľkokniežatu Nikolajovi Nikolajevičovi, že ponevác cár bol pozbavený trónu, aj jeho pozbavuje hodnosti hlavného veliteľa armády. Za generalissimusa vymenovaný je generál Alexejev. Hlavného veliteľa západného frontu poslali do pensie. Jeho nástupcom stal sa generál Lešicki. Generalissimus Alexejev, generál Ruskij, taktiež aj ostatní velitelia armád a vojaci složili prísahu vernosti k vlasti a dočasnej vláde.

Demokratická republika v Rusku.

«Petit Parisien» oznamuje z Petrohradu, že republikánski dôstojníci utvorili spólok. Stockholmské zprávy oznamujú, že v Rusku sa utvára republikánska štátna forma. Stockholmský spolupracovník časopisu «Ruskoje Slovo» dostal od svojej redakcie telegram, ktorý hovorí, že vyhlásenie republiky je bezprostredne blízko.

Nebezpečie Petrohradu.

Rotterdam, 27. marca. Londýnsky «Daily News» uverejnil pessimistický článok o položení v Rusku. Hlavné je — hovorí článok — aby bolo organizované stále zaopatovanie potravín, bo ináč ruské hlavné mesto najpozdejšie o desať dní bude práve tam, kde bolo dňom pred revolúciou.

Spojenie medzi Ruskom a frontom zaseklo.

Genf, 28. marca. Dľa petrohrskej zprávy švajciarskych časopisov medzi Ruskom a frontom každé spojenie je pretrhnuté. Od dvoch týždňov neúčinkuje poľná pošta a od jedného týždňa každé spojenie s frontom a bojišťom prestalo. Chýry, ktoré v Petrohrade kolujú, že sa na fronte stávajú vážne udalosti, nie sú ešte potvrdené.

Prísaha dočasnej vlády.

Genf, 29. marca. Minister pravosúdia Kerenski pred dopisovateľom «Petit Parisien» osvedčil sa, že Rusko už prežilo kritický okamih. Dočasná vláda o niekoľko dní pred ľuďom slávnostne složí prísahu. Dočasná vláda, vyjmúc rádu sv. Juraja, zrušila všetky vyznačenia.

Ruská vláda ešte neobnovila londýnsku smluvu.

Viedeň, 29. marca. Ako sa berlinský dopisovateľ «Abendu» dozvedá, dľa spoľahlivých zpráav ruská vláda ani napriek núteniu antantu neobnovila na zákaz uzavretia osobitého pokoja potahujúcu sa londýnsku smluvu, ktorá sa pre revolúciu stala neplatnou. Dľa chýry toto sa stalo aj preto, bo sa zastupitelia robotníkov žive ohradzovali proti obnoveniu smluvy. Ale je každá príčina predpokladať, že ani ostatní členovia ruskej vlády

nechcú si sputnať vopred ruky, aby neboli prinútení sledovať takú politiku, akú im Anglicko predpíše. Antant zlé finančné polozenie Ruska použil ku prinúteniu Ruska, nakoľko každé ďalšie podporovanie dočasnej vlády čini závislým od toho, či sa pripojí ku londýnskej smluve.

Veľkokniežatá pripojili sa k revolučnej vláde.

Z Petrohradu oznamujú: Veľkokniežatá Nikolaj Nikolajevič, Nikolaj Michaljovič, Alexander Michaljovič, Boris Vladimirovič, Sergej Michaljovič, Dimitrij Konštantinovič, kniežatá: Gabriel Konštantinovič, Igor Konštantinovič a knieža Alexander Oldenburgský poslali dočasnej vláde telegramm, v ktorom vyhlasujú, že sa v plnej miere pripojujú ku tomu náhľadu, ktorý veľkoknieža Michal Alexandrovič vo svojom zadakujúcom osvedčení prejavil. Súčasne prejavili svoje pevné odhodlanie, že dočasnú vládu v každom ohľade budú podporovať. Veľkokniežatá o majetkoch, ktoré im prepustili k užívaniu, vyhlásili, že tieto — dľa ich náhľadu — opäť prešli do vlastníosti štátu.

Účinnok revolúcie na severnom fronte.

Stockholmský dopisovateľ berlinského «Lokalanzeigera» o účinku revolúcie na ruskú armádu dostal nasledovnú zprávu: Na severnom fronte stojace čaty pre novú vládu považujú za veľmi nespoľahlivé. Na prvý chýr o výtržnosťach z radu týchto čiat veľmi mnoho odtiahli k frontu. Čaty hneď páchaly veľké výčiny. V Revale cárovi verné čaty sriadily pogrom proti robotníkom. Z frontu na odzbrojenie vzbúrených čiat poslali silné vojsko. Z tejto príležitosti strhly sa pouličné boje, ktoré trvaly za dva dni a ktoré konečne rozhodlo to, že sa námornícke čaty pripojily k revolucionárom. Fabriky a obchody sú zavreté. Na tvár miesta prišli vyslanci dumy, aby zpätuviedli poriadok. Za frontom stojace čaty podpaľovali a rabovali bez toho, že by to správa armády bola bývala vstave prekaziť. Brusilove armády predbežne držia sa ticho. Sám Brusilov je rozhodne proti revolúcii, ale teraz už aj on sa lojálne chová.

Kandidát na ruský trón.

Londýnsky časopis «Times» oznamuje z Petrohradu: Prívrženci monarchie na ruský trón budú kandidovať veľkoknieža Michala. Na všeobecných voľbách, dľa chýru, on obdrží väčšinu.

Polozenie v Petrohrade.

Reuterova kancelária oznamuje z Petrohradu, že tam objavili asi 600 strojových pušiek, ktoré boly rozostavené na rozličných stranách mesta. Na prvom predstavení v Opere, ktoré vydržovali po vypuknutí revolúcie, dvaja členovia výkonného výboru dumy z bývalých cárskych lôž povedali reči k obecnstvu. Členovia vlády, robotníci, vojaci a vyslanci tiež povedali reči.

Veľký zástup sedliakov, vojakov a robotníkov spievajúc piesne tiahol do Jasnej Poľany a poslal deputáciu k vdove grófa Tolstoj, aby ju v mene ruského ľudu

pozdravili a o to prosili, aby sa s podobizňou grófa Tolstoj ukázala pred zástupom. Keď sa vdova zjavila, všetci spievajúc padli na kolena.

Volinská garda, prvý pluk, ktorý sa pripojil k revolúcii, tiahla k taurijskej palote, aby vládu ubezpečila o svojej vernosti a poukázala na to, že vo vojne treba pokračovať až po víťazstvo. Niekoľkí prívrženci pokoja chceli rečnú, ale ich zástup nepripustil k reči.

Kšeftárski ablegáti pracovnej strany.

Aby ctení voličia, ktorí pri krajinských voľbách vzdor našim napominaniam, ba prosbám hlasovali na kandidátov pracovnej strany, dôkladne presvedčili sa o účinkovaní tejto strany a jej ablegátov, za povinnosť si pokladáme uverejniť mená všetkých, proti ktorým spojená opposícia v krajinskom sneme zdvihla a zdvíha obžaloby nesrovnalosti, pre kšeftárske zneužívanie ich ablegátskych mandátov. Najnovšie sú to nasledujúci:

Ladislav *Okolicsányi*, ktorý Komárňanskú Drevo-kupeckú Úč. Spoločnosť a budapeštianskeho pravotára *Bárczayho* odporúčal spoločnému ministerstvu vojny.

Géza *Kubinyi* mladší, ktorý vo viacerých záležitostiach uchádzal sa u ministerstva vojny.

Koloman *Hajós*, ktorý ku stavaniu barakov odporúčal viacej obvodov a v záležitosti Gézu Millera, obyvateľa solnockého, uchádzal sa u ministerstva vojny.

Imrich *Ivánka*, ktorý lifrovanie lichvy, súkna na vojenské kepeny a pre vojsko chrbtové vrecia odporúčal vojenskému ministerstvu.

Elemér *Simontsits*, ktorý je členom správy Elektrickej Spoločnosti Verejnej Cesty, jejžto vlastníťou je dielňa vozňov Kistarcsa, štátu lifrujúca vozne.

Ladislav *Almásy*, ktorý ako kontrolór statkov verejných základín od štátu ťahá 6000 kor. ročitého platu.

Pavel *Sándor*, hlavný správca Elektrickej Spoločnosti Verejnej Cesty, na základe lifrovania štátu vagónov z dielne Kistarcsa.

Alexander *Söpkéz*, správca dielne vagónov Kistarcsa, ktorá dľa kontraktu štátu lifruje vagóny a spolu správcom je súkennej fabriky Štefana Papa a Syna, bauer-rožnavskej, ktorá liferantom je štátu.

Fridrich barón *Born*, ktorý v mene «Hazai automobil» účastinárskej spoločnosti odporúčal sa armáde k lifrovaniu surovej gumy.

Marek gróf *Pejacsevics*, správca nasickej tannin dielne, ktorá dľa kontraktu liferantom je štátu.

Ludvik *Borbély*, správca Účastinárskej Spoločnosti železných diel Rimamurány—Salgótarján.

Lórant *Hegedüs*, dľa lajstra ministrapredsedy, v záujme veľkopriemyselníka Huga Kommera uchádzal sa u ministra vnútorných záležitostí, správcom je Účastinárskej Spoločnosti železných diel Rimamurány—Salgótarján, ďalej je správcom peňažného ústavu «Pešti Magyar Kereskedelmi Bank». (Aurel Förster: Tie druhé ani nespomínaj!)

Leopold barón *Haupt-Stummer*, správca Priemysel-

nej Účastinárskej Spoločnosti Poľnohospodárskej, ktorá v kontraktuálnom stave nachodí sa so štátom.

Géza Szüllő, ktorý spoločnému vojenskému ministerstvu odporúčal Georga Szacelláryho, Vilhelma Sebastianiho a istého pravotára budapeštianskeho.

(Pokračovanie nasleduje.)

Podporovanie rodín narukovaných.

Honvédske minister vzhľadom na to, že členovia rodín narukovaných vojakov v záležitosti štátnej podpory ministromi podali nesmierne mnoho ponôb — dosiaľ vyše 200.000, z ktorých len veľmi máličko bolo oprávnených — administratívnym vrchnostiam poslal nariadenie, v ktorom ich vyzval, aby v tejto záležitosti patričné stránky zodpovedne poučily. Vrchnosti majú uviesť vo všeobecnú známosť, aby patriční na štátnu podporu pofahujúce sa prosby alebo ponosy neposielali vyšším vrchnostiam, lež výlučne len hlavnému slúžnemu, pofažne mešťanostovi, lebo vyššia vrchnosť prosby alebo ponosy, ktoré ona dostane, aj tak pošle hlavnému slúžnemu, pofažne mešťanostovi cieľom kompetentného posúdenia. Konečne vzhľadom na zkusenosť, že prosbopisy o podporu a ponosy v mnohých pádoch z kšeftu píšu k tomu nepovolani ľudia, ktorí obyčajne využijú dobromyseľnosť stránok, nariadenie i na to vyzýva pozornosť administratívnych vrchností, aby proti takýmto pokútnym písanom celou prísnosťou zákona zakročili.

CHYRNIK.

Všetkým ct. dopisovateľom, čitateľom a čitateľkám prajeme šťastlivé sviatky!

Meniny a narodeniny kráľovnej Zity. V budínskom korunačnom chráme od tohto času v deň mena a v deň narodenia kráľovnej Zity budú vydržiavať podakovacie služby Božie. Prvá slávnostná sv. omša bude 27. apríla, v deň sv. Zity, kedy kráľovná slávi svoje meniny. Druhé slávnostné služby Božie budú 9. mája, kedy kráľovná Zita slávi svoje narodeniny. Obe bohoslúžby bude odbavovať jeho Eminencia knieža-primas dr. Ján Csernoch.

Košický biskup u kráľa. Osvietený pán biskup košický dr. August Fischer-Colbrie, ktorý v utorok, 27. marca v Budapešti bol prítomný na predporade rímsko-grécko-katolíckych osvietených pánov biskupov a ktorého kráľ z príležitosti korunácie vymenoval za vnútorného tajného radcu, ešte v utorok, 27. marca odcestoval do Viedne. Osvietený pán biskup 28. marca v luxemburghskom kaštieli ustanovil sa na audiencii u jeho veličenstva kráľa, ktorému ďakoval za vysoké vyznačenie.

Na podporu katolíckej tlače. Druhá čiastka tlačovo-nedeľnej zbierky obnášala v ostrihomskom arcibiskupstve 1005 korún. Ostatná čiastka tlačovo-nedeľnej zbierky v košickej diecéze obnáša 8553 kor., k tomuto obnosu prispel osvietený pán biskup košický 5276 korunami; z toho obnosu ku podpore košickej miestnej

katolíckej tlače obrátilo sa 2000 a k tlačovému fondu košickej diecéze pripojilo sa 6523 korún; celá diecézianska zbierka obnášala teda 11.873 korún. Kaločský opát-kanonik Ludvik Kirschbaum na podporu katolíckej tlače dal 2000 korún v cenných papieroch a Štefan Ács, farár obce Novaj, z príležitosti svojej striebornej sv. omše 500 korún hotových peňazí.

Dopisovanie s našimi v Rusku. Z Viedne oznamujú, že úrad, ktorý válečných zajatcov drží v evidencii, časopisom sdělil nasledovné: *Dia* časopiseckých správ v Rusku poštová premávka zasekla. Preto upozorňujeme príbuzných válečných zajatcov, aby sa nič nebáli, keď od svojich milých z Ruska za dlhší čas nedostanú zprávu. V posledné dni na poštu dané zásielky už sotva prídu na to miesto, kam sú poslané a jestli vtedy, keď sa poštová premávka znova započne, väčšie množstvo listov bude nakopené, tak poštová premávka potom zasekne. Vstúpili sme do potyku so švédskym Červeným Krížom, aby nás naskutku upovedomil, akonáhle sa poštová premávka znova započne. Obecenstvo teda urobí vo vlastnom záujme, keď dotiaľ kým o tomto bude uverejnená zpráva, žiadnu zásielku nedá na poštu pre zajatcov v Rusku.

Hrdinská smrť. Jozef Roskoványi ml., poručík 67. peš. pluku, 3. marca hrdinskou smrťou zomrel na ruskom bojišti. Ruský granát uderil do zákopy, v ktorej sa poručík so svojim sluhom zdržoval.

Zamestnanci koš.-oderbergskej železnice v mesiaci februári pre rodiny svojich narukovaných súdruhov sossbierali 1762 korún.

S petrolejom treba sporiť. Vojenský minister upozorňuje závody, ktoré surový olej alebo olejové výrobky potrebujú na kúrenie alebo na mastenie, aby s týmito látkami sporiť, bo v najbližších mesiacoch rakúske a uhorské priemyselné podniky dostanú len v Haliči dorobený petrolej.

Smrť. Valér Smialovszky, ktorý niekedy nadžupanom bol v Trenčiansku, 5. marca zomrel v Pankote v 63. roku života svojho.

Spišsko-sobotská katolícka ľudová banka koncom minulého roku mala vkladov 690.039 korún. Vlani čistý osov obnášal 9731 korún. Z gánovských kúpeľov mala banka čistého osov 2227 korún. Reservný fond banky činí 10.990 korún. Obecenstvu popradskej a hernádskej doliny, ako i horného Liptova vrele odporúčame túto mladú katolícku banku, ktorá má v správe štyroch katolíckych kňazov a v dozornom výbore jedného kanonika a dvoch farárov; advokáta má katolíckeho.

Budapeštianska universita mala pred vojnou 7513 poslucháčov a teraz má 3500; na právnickej fakulte bolo 3040 a teraz 1017, na lekárskej fakulte bolo 2994 a teraz 1419, na filozofickej fakulte bolo 1115 a teraz 875, na lekárskej fakulte bolo 252 a teraz 70. Na všetkých fakultách — vyjmúc právnickú — je veľmi značný počet ženských poslucháčov a činí skoro polovicu všetkých poslucháčov; zvlášte veľký je počet ženských na fakulte filozofickej.

Ministerská vďaka spišsko-novovesskej (iglovskej) Jozef spoločnosti. Uh. kráľ. minister náboženstva a výučby svoje uznanie a vďaka vyslovil novovesskej Jozef spoločnosti, ktorá vianočnými darmi zaopatrila vojakov opatrovaných v novovesských vojenských nemocniciach, do detskej opatrovne (óvody) darovala ozdobený vianočný stromček a 40 chudobných školských žiakov obdarovala šatstvom v hodnote 1200 korún.

Vojenské vyznačenie po smrti. Na uznanie hrdinského chovania sa proti nepriateľovi a pred nepriateľom padnutý levočský rodák Ján Rerkó, res. poručík 85. peš. pluku, dostal vojenský záslužný kríž tretej triedy s válečnou ozdobou a so šablami.

Päť hrdinských bratov. Bývalému kéžmarskemu zverolekárovi, nebohému Francovi Fokymu päť synov narukovalo počas mobilisácie. Traja už zomreli hrdinskou smrťou, štvrtý zmiznul na bojišti, možno že tiež padol, a už len najmladší Franc bojuje ešte ďalej ako hrdinský strážmajster 67. peš. pluku ozdobený čestnou medaillou Červ. Kríža a strieb. medaillou hrdinskosti.

Strašný skutok srbského zajatca. Dia zprávy berlinskej Wolffovej kancelárie v blízkosti Leeru ku gazdovskej práci pridelený srbský válečný zajatec proti dcére svojho gazdu chcel spáchať útok a keď sa napadnutá deva bránila, Srb jej nožom prerezal hrdlo a smrteľne poranil aj matku dievčaťa, ktorá bránila svoju dcéru. Vrah usiel a jedného pastiera, s ktorým sa sišiel, žiadal, aby si zamenil s ním šaty, ale pretože pastier toto nechcel urobiť, zajatec ho zabil a vzal mu šaty. Takto chcel ujsť do Hollandska, ale ho na hranici chytili.

Pohol ju smutný osud otrokov. V Starej Vsi vo Spiši istú ženu článočky «Otroctvo ešte nepominulo» a «Žena-otrokyňa», uverejnené v novom slovenskom obrázkovom mesačnom missijnom časopise «Katolícka Misijná Propaganda», natoľko pohly, že keď ich prečítala, hneď zanesla na faru 100 korún k vykúpeniu otrokov.

Do Spiš. Podhradia za vedúceho okres. sudcu vymenovaný je Štefan Illykovics, ktorý doteraz úradoval v Prešove.

Zhabali petrolej. V obci Bácsmartonos zhabali obchodníkovi Borislavovi Krestekaničovi 105 metr. centov petroleja, ktorý rozdelili v piatich veľkých obciach.

V Jaglovciach vo Spiši r.-kat. školská stolica za učiteľa svojej školy vyvolila Desidera Bányaiho, ktorý doteraz účinkoval vo Farkašovciach.

K ošateniu chudobných školských detí sossbierali v Gelnici (Spiš) viac kusov šatstva a 118 korún hotových peňazí.

Železničná obuvnícka dielňa v Nov. Vsi. Správa košicko-oderbergskej železnice v spiš. Novej Vsi (Igló) utvorila obuvnícku dielňu, aby jej zamestnanci ľahšie a lacnejšie prišli k obuvc. Novovesská dielňa rozprestiera sa na nasledujúce železničné dráhy: Margicany—Ružomberok, Spišské Vlasy—Spišský Podhrad, Nová Ves—Levoča, dráhy podprádskej doliny a Ružomberok—Korytnica.

Pašovanie potravín. Ponevác pašovníci potravných článkov v pašovaní potravín za hranice sú veľmi vynalezavi, preto prešporská pohraničná polícia si zamienila, že na tamojšom nádraží preskúma všetky do Austrie adresované zásielky. Takto preskúmali jednu zo 150 kistieň pozostávajúcu do Viedne adresovanú zásielku. Dia dopravného listku kistne mali obsahovať prázdne patróny do ručných pušiek a na kistňach bola štambília Rothovskej dielne na municiu v Prešporku. Všetky kistne preskúmali a v 17 kistňach našli potraviny, a síce: 115 kilogrammov sviňskej masti, 2 kistne múky, 11 kistieň (840 kilogrammov) zemiakov, 2 kilogrammy cukru, fazuľu a iné potraviny. Týchto 17 kistieň pohraničná polícia zhabala a proti zasielateľovi zaviedla pokračovanie. — Aj o druhom pašovaní prišiel chýr z Prešporku. Jedon úradník kapitanátu pohraničnej polície 22. marca v Galante zatkol hlavného kellnera stravovacieho vozňa balkánskeho vlaku. V tomto vozni totiž viezli o mnoho viac potravín, ako koľko vozeň na ceste potrebuje. Zvyšné potraviny zhabali a spolu s hlavným kellnerom priviezli ich do Prešporku. Zatknutý hlavný kellner chcel prepašovať za hranicu vyše 755 kilogrammov potravín, a síce: 200 kg. bravčoviny, slaniny a sviňskej masti, ostatné boly zemiaky, fazuľa a múka a vyše 5000 vajec. Hlavného kellnera Rudolfa Gála, ktorý sa narodil v Prešporku a býva v Berlíne, pohraničný kapitán Anton Pallós odsúdil na 20 dní zavretia a na 600 korún peňažnej pokuty.

S jačmeňom krmil ošípané. Z Rimavskej Soboty pišu: Putnocký hl. slúžny putnockého mlynára Gabriela Mayera preto, že 42 metr. centov svojho jačmeňa dal zožrať svojim ošípaným, odsúdil na 60 dní do areštu a na 2000 korún peňažnej pokuty a spolu je povinný zaplatiť cenu skrmeného jačmeňa, t. j. 1760 korún.

Z Vysokých Tatier. V Nových Smokovciach 28. febr. kúpeľní hostia zariadili dobročinný večierok, ktorý na válečné dobročinné ciele priniesol 300 korún. — V Žďári koncom februára 30 chovancov koš. kadétskej školy vydržovalo skiovú cvičbu. — V Nových Smokovciach už začali stavanie liečivého ústavu. Sanatórium má pozostávať zo 140 izieb asi pre 180 chorých. — V Starých Smokovciach 1. mája otvorí sa liečivý ústav pre chorých na srdce a na nervy. — V Tátraszéplaku 24. februára dôstojníci tamojšej nemocnice Červeného Kríža zariadili dobročinný zábavný večierok, ktorý priniesol 900 korún. Z toho obetovali 200 kor. na pomník tých hrdinov, ktorí sú pochovaní v Gerlachovciach, a ostatok poslali pomocnému výboru spišského spolku Červeného Kríža.

Vojenské vyznačenie. Na uznanie hrdinského a zdarného chovania sa proti nepriateľovi Walter Berthold, kapitán 67. peš. pluku, dostal rád železnej koruny tretej triedy s válečnou ozdobou a so šablami. Za hrdinské chovanie sa proti nepriateľovi Ernest Ernői, res. poručík 67. peš. pluku, dostal znovu Signum Laudis so šablami.

Na nacionálny votívny kostol grófka Károlyička zo Stupavy dala 1000 korún.

List z tojišta.

Richvaldský (Spiš) rychtár Šebastian Nedoroščik, delostrelec, v poslednej karotke píše svojmu duchovnému: «Krestan»-a som dostal. Velkú radosť mám v tých novinkách, lebo keď mi čas dopustí, to mám z čoho čítať. I moji kamaráti Mađari sa ma pýtajú: čo tam nového stojí v tých novinkách? A ja im prepoviem, čo nového. Aj to im píšem: nie darmo som sa naučil chodiť v tej našej Magure po tých vrchoch, teraz musím po tých veľkých rumunských vrchoch, ale sú ešte raz väčšie, ako u nás. Svojimi krokami a nohami musím tie vrchy merať, ten veľký a preveliký sňah tlačí a tú veľkú zimu znášať. Ale ja sebe zato nesťažujem, lež ďakujem Pánu Bohu za jeho lásku, že ma tak ráčil zachrániť do toho času od tých granátov a šrapnellov, od tých gverových a gvermašinových guľiek. Tak prosím Pána Boha i naďalej, že by ma zachránil a dal sily prebojovať boj proti našim nepriateľom až do koneč-

ného víťazstva. Maria, Kráľovná Uhorska, pomôž nám svojim orodovaním ustavične!

Starajte sa o chudobné rodiny bojujúcich!

Na žalúdok chorým

nevyhnutne potrebným liekom je

Jágerská voda,

ktorú od 150 rokov dorábajú **jágerskí milosrdní bratia**. K dostaniu je v každej lekárni, cieľu najprimeranejšie je ale objednať si ju v

Lekárni milosrdných bratov
v Jágri (Eger).

Malá fľaška 80 halierov. Stredná fľaška 2 koruny 20 halierov. Veľká fľaška 4 koruny 40 halierov. Menej ako v hodnote 3 koruny neposielame po pošte.

Varujeme sa napodobenín.

Svrblavosť svrab, hostec, nemocekože, staré rany

Borovičková masť.

stotné lieči zákonom chránený prostriedok
Nespiní a je zcela bez zápachu. Malý teglík 3 koruny, veľký teglík 5 korún, rodinný teglík 9 korún, k tomu patriaceho borovčkového mydla cena 4 K s úpravou upotrebenia. Dorába

Alexander Gerő, lekárnik Nagykováros 40.

Najlepšia kosa na svete je
„Kosa generála Dewetta z kanovej ocele“
ktorej jediným a výlučným
dodržiavateľom a predávateľom je
Pavel Sohr, Somogy-Szill

Dewett generála kosa z delovej ocele je z tých najlepších kovových miešani utvorená, ktorej dorábajúca je tajnosť jej dielne. 500 korún vyplatím tomu, kto preukáže «Dewett generála deloocelovú kosu» od druhej firmy. 1000 korún vyplatím tomu, kto z pomedzi 100 «Dewett generálových kôs» najde len 2 zlé kosity. Kto si chce úplne spoľahlivú a dobrú kosu zaopatrit, ten nech do toho času nekupuje žiadnu kosu, dokiaľ si nežiada a nebude mať v rukách obrázkový cenník od našej chýrnej firmy, ktorá ho zdarma dopošte. Nech každý žiada cenník na dopisujúcom listoku. Najpríhodnejší čas ku obstaraniu kosity je čas v zime. Sberateľom výhoda! Úplná záruka! Kto objedná 10 kusov, jedonástu dostane zdarma. Svedomita obsluha! Viac tisíc požadujúcich listín a nových objednáviek stojí k službe zaujímavom. Britva z diamantovej ocele s 5-ročnou zárukou 3 kor.

Ochran. známka.

Válečné náručné hodinky
presne regulované a vyprobované

Niklové alebo oceľové K 25, 30. S rádium svietiacim číselníkom K 30, 35, 40. Strieborné náručné hodinky K 50, 60, 14 kar. zlaté náručné hodinky K 130, 160. 3 rokov záruka na písme. Zasielanie s poštovou dobierkou. Zámena povolená alebo návrat peňazí.

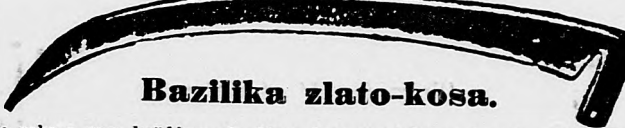
Prvá dielňa na hodiny
Hanns Konrad
cis. a král. dvorný zásielca Brúx číslo 1546 (Čechy). Hlavný cenník zdarma a franko.

Dobré nástroje k holeniu a strihaniu vlasov.

1a. Britvy zo striebornej ocele K 4, 5, 6. Zabezpečujúce nástroje ky holeniu niklované K 4, 5. «Perfekt» znám k so 6 rôzmi K 16, 22. Dvojitého rezu náhradné nože tucet po kor. 5, 6. 1a. nástroj k strihaniu vlasov K 12, 15. Zámena povolená alebo návrat peňazí. Zasielanie s poštovou dobierkou alebo pri voprednom doposlaní peňazí. Zasiela cis. a král. dvorný zásielca
Hanns Konrad
vývozný a tovar zasielajúci dom Brúx číslo 1547 (Čechy) Hlavný cenník zdarma a franko.

53 rokov v obchode, vyskúmane dobrá osada na kosity.
Nikto nikdy nemal lepšej kosity, ako je naša

Bazilika zlato-kosa.

Nesľubujeme nebo a zem, každému ale, kto s dôverou obráti sa ku nám, pošleme takú trvanlivú ostriu zlatú kosu, za ktorú nás pozhňávať bude. Tieto kosity už od 52 rokov rozposielame najväčším pántvam a mnoho tisíc hospodárom. Zárukou dobre stojíme za každú kosu a nesodpovedné zameníme zdarma. — Cena jednej «Bazilika zlatej kosity» s poštovou dobierkou:

	70	75	80	85	90	95	100	110 cm.
Cena 1 kosity	3.80	3.40	3.50	3.60	3.70	3.80	3.90	4.— kor.

1 kusa karborundum osielky medzi jestvujúcimi najlepšej, cena 1.10 korún. Sberateľom kôs ku zvláštnemu povšimnutiu: Pri každej kúpe 10 kusov, 1 kus posielame zdarma. Pri kúpe 5 kusov alebo pri inom poštovom objednaní vo výške 20 korún, poštové porto my platíme. Niže tohoto obnosu, 1.5 korún obnášajúce poštové porto platí kupec. K odporúčaniu je čím skorej objednať si kosity, bo pozdejšie sotva budú k dostaniu. Obrázkový náš cenník na žiadosť posielame zdarma. K dosaniu u: **Jozef Marosi a Syna Esztergom, 15. číslo.** 53-ročná osada na kosity a veľký obchodný dom.

Zázrak sveta je ohnivej ostrosti
ŠARKAN-KOSA

Jedným kúvaním 3 dni, jedným naostrením cez deň možno s ňou kosť. Podobnej kosity ako je táto ani v dobrote ani v akosti, ani v pružnosti není na celom širom svete. Za každú kosu úplná 3 rokov záruka a kotrá nezodpove, zamen sa bezplatne. Zo skúsenosti ale vieme že medzi tisíc kusmi není ani jednej zlej. Cenník tohoto, každému hospodárovi nevyhnutne potrebného nástroja zdarma posielame:

SARKAN-KOSU rozposielajúce stredišťe **Somogysszil.**

Každý nech si pýta cenník na dopiatičke.